

توریسم

تلنگر

نیسگون

آرامگاه نظام‌الدین

یک جاذبه مناسب گردشگری

تاریخی و زیارتی در فریمان

یک پژوهشگر و باستان‌شناس خراسانی گفت: آرامگاه نظام‌الدین بنایی آجری به شیوه رازی و مشتمل بر یک ایوان رفیع، یک گنبدخانه و یک فضای معماری منهدم‌شده در انتها بوده و درحال حاضر از استحکام کافی برخوردار است.

رجبعلی لباف‌خانیکی در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: پس از ویرانگری‌های چنگیزخان مغول و فرزندان و سردارانش طی سال‌های ۶۱۷ و ۶۱۸ هجری قمری، هرات و توس نخستین شهرهای خراسان بودند که پس از مرگ چنگیز در نخستین سال‌های دهه ۶۴۰ هجری قمری بازسازی شدند و به سرعت رونق گرفتند.

وی افزود: در فواصل آن دو، شهر مشهد که به یمن وجود حرم رضوی به دستور چنگیزخان به‌عنوان «ارالامان» تعیین شده بود، از همان آغاز تهاجم مغولان به‌سروری آوارگان و به‌خصوص متمکنانی که در اندیشه حفظ سرمایه خود بودند، آغوش گشود و هم‌زمان با ویرانی شهرهای خراسان، آباد شد.

این پژوهشگر و باستان‌شناس خراسانی اضافه کرد: جاذبه زیارتی مشهد و ارتباط میان توس، مشهد و هرات به آبادی‌های مجاور آن محور ارتباطی رونق بخشید و بعدها انتقال پایتخت شاهرخ تیموری از سمرقند به هرات جایگاه سیاسی، اقتصادی و اجتماعی هرات را بیش از پیش ارتقا داد و از قبل آن، راه‌های ارتباطی منتهی به هرات و آبادی‌های نزدیک راه‌ها نیز رونق گرفت و در آن مسیر قلعه‌ها، کاروانسراها، آب‌انبارها، خانقاه‌ها و آرامگاه‌ها ساخته شد که «آرامگاه نظام‌الدین» از جمله آن‌ها است.

وی بیان کرد: این بنای نسبتاً کوچک و در عین حال مجلل در روستای عشق‌آباد به فاصله حدود ۷ کیلومتری جنوب غرب فریمان واقع و منسوب به نظام‌الدین از نوادگان امام چهارم شیعیان است. آرامگاه نظام‌الدین بنایی آجری به شیوه رازی و مشتمل بر یک ایوان رفیع، یک گنبدخانه و یک فضای معماری منهدم‌شده در انتها بوده و درحال حاضر از استحکام کافی برخوردار است.

وی ادامه داد: معمار کوشیده تا سازه را باصلابت، خوش‌منظر و زیبا جلوه دهد. بنابراین علاوه بر رعایت تناسب و اندازهای طلایی، از آرایه‌های زیبا و متناسب نیز استفاده کرده است. معمار هنرمند جهت تحقق منظورش نمای پایه‌های ایوان را قاب‌بندی کرده و بر میانه قاب‌های پایینی دو طرف که به شکل طاق‌نمایی مستطیل با طاق جناقی تجسم یافته، دو نام «الله» و «علی» را به‌گونه مشبک و شیوه معقلی با بنایی بر زمینه آجری نخودی‌رنگ اجرا کرده که در نوع خود بی‌نظیر است.

این پژوهشگر و باستان‌شناس خراسانی اظهار کرد: وضعیت بنا به لحاظ تاریخ‌گذاری چندان مشخص نیست و با اینکه مشابهنمایی با بناهای عصر ایلخانی، تیموری و صفوی دارد اظهار نظر قطعی در مورد تاریخ احداث آن امکان‌پذیر نیست ولی نقشه و رسمی‌بندی‌های سقف ایوان و ساقه استوانه گنبد شباهت آن را به بناهای عصر تیموری بیشتر کرده است.

وی تصریح کرد: با توجه به شواهد و عکس‌های قدیمی، بنا در گذشته خسارت‌های فراوان دیده و مرمت شده اما فضای معماری ملحق به آن در سمت جنوب غربی به کلی از میان رفته و تنها دافعی طاق‌ها بر دیوار باقی مانده است.

چالش

بناهای تاریخی اصفهان از جمله سی‌وسه پل و دیگر بناهای تاریخی مدت‌هاست در معرض خطر فرونشست قرار گرفته‌اند. سی‌وسه پل، نمادی برای معرفی شهر اصفهان به‌شمار می‌رود که هم‌روزه‌ها میزبان گردشگران و میهمانانی از نقاط مختلف است.

با توجه به قرارگیری سی‌وسه پل در دل آب‌های رود زاینده‌رود، می‌توان گفت معماری این بنا کارچندان ساده‌ای نبوده و دارای پیچیدگی‌ها و ظرافت‌های خاصی است که باعث شده پس از این همه سال، بنای پل با وجود قرارگیری در آب، دچار آسیب و مشکلی نشود.

محققان و کارشناسان پس از تحقیقات بسیار روی پایه‌های سی‌وسه پل به این نتیجه رسیده‌اند که این پایه‌ها به‌گونه‌ای طراحی شده که رطوبت، دوام و استحکام آن را افزایش می‌دهد، به‌طوری‌که طی این سال‌ها، پل بخیریب نشده و آسیبی به آن وارد نگردیده است.

سی‌وسه پل، دارای طاق‌نماهایی سروپوشیده در دو طرف است که از یک طرف این پل را به رودخانه متصل کرده و از طرف دیگر، دسترسی به میان پل را همسری می‌کند؛ این طاق‌نماها باعث شده راه‌گذر پارک و مستقی برای افراد از دو سوی پل ایجاد شود.

پیاده‌روهای سی‌وسه پل متشکل از ۹۹ طاقچه است که در گذشته، تابلوهای نقاشی و آثار هنری در این قسمت‌ها به‌چشم می‌خور؛ اما امروزه اثری از این تابلوها وجود ندارد و قابل بازدید نیستند.

هرچند استحکام بنای سی‌وسه پل در این سال‌ها ستودنی است، اما این بنا از آثار ارزشمند تاریخی شهر اصفهان است که به‌دلیل عبور و مرور از طریق آن و اینکه محور مواصلاتی چهارباغ عباسی و چهارباغ بالاست، دچار

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش گفت: ظرفیت‌های بخش خصوصی و سازمان منطقه آزاد کیش این امکان را فراهم کرده است تا با جذب ایده‌های نو، مسیر رونق گردشگری را تسریع و تسهیل کند.

رحیم سرهنگی در نشست با سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی، پیش‌نیاز توسعه گردشگری کیش را توسعه همه‌جانبه و متوازن و فراهم‌کردن زیرساخت‌ها با اجرای برنامه‌های نوآورانه اعلام کرد و افزود: فصل کم‌فروغ گردشگری کیش در تابستان، فرصت مناسبی برای مراکز گردشگری کیش است تا در زمینه بازاریابی و تجهیز مجموعه، آموزش کارکنان و اصلاح و ارتقای خدمات‌رسانی به گردشگران اهتمام ورزند. در این فصل، استفاده بهینه از زیرساخت‌های ورزشی و تفریحات دریایی، منجر به توسعه گردشگری، مثبت‌شدن تراز اقتصادی، ایجاد اشتغال و بهبود وضعیت معیشتی کیشوندان می‌شود. وی گفت: کافه کارآفرینی مکان مناسبی برای خلق نوآوری است که می‌تواند جزیره کیش را به بستری مناسب برای رشد ایده‌های نوآورانه در ارائه خدمات خلاقانه گردشگری تبدیل کند. وی در ادامه اظهار کرد: برای اینکه کیش توسعه‌یافته داشته باشیم نیازمند مدارس با کیفیت هستیم.

ایده‌های نو

در گردشگری کیش

انصراف ایران از ساخت پل پویون در اکسپوزاین

گزارش

مسایگان مشغول کارند! ایران و پاکستان حالا بر اساس اعلام خیرگزاری ژاپنی قصد ساخت پل پویون اختصاصی ندارند؛ اما کشورهای دیگر منطقه به‌طور جدی روی حضور پرقدرد خود در اکسپو ۲۰۲۵ ژاپن برنامه‌ریزی کرده‌اند. کشورهای مانند بحرین، امارات و عربستان تاکنون طراحی‌های خود را برای ساخت پل پویون‌های اختصاصی انجام داده‌اند و برخی از آن‌ها از جمله کشور عربستان فرآیند ساخت‌وساز را نیز اجرایی کرده‌اند.

ساخت پل پویون اختصاصی که نوع A نامیده می‌شود، به نوع X تغییر دهد. غرقه‌های نوع X توسط برگزارکننده ساخته شده است و به شرکت‌کنندگان اجازه داده می‌شود. هرچند برگزارکننده در نظر دارد که ۹ غرقه نوع X بسازد، تاکنون به‌جز ایران، سه کشور دیگر تصمیم به استفاده از این غرقه‌ها گرفته‌اند. غرقه‌های نوع A به‌عنوان یک جاذبه کلیدی برای اکسپو ۲۰۲۵ اوزاکا در نظر گرفته شده است؛ اما پیچیدگی‌های طراحی آن‌ها، چالش‌برانگیز است.

جهانی ۲۰۲۵، ۵۱ کشور درحال برنامه‌ریزی برای ساخت غرقه‌های اختصاصی خود با درجه‌بندی نوع A هستند و تاکنون ۱۱ کشور از آن‌ها پیمانکاران را مشخص نکرده‌اند. بر این اساس برگزارکننده به‌دنبال تعیین تکلیف فضاها باقی‌مانده‌ای است که کشورهای مختلف برای پل پویون اختصاصی در نظر گرفته‌اند، اما هنوز فعالیتی برای آن انجام نداده‌اند.

بر همین اساس کیدو نیز گزارشی کرده است که ایران قصد دارد حضور خود را از

ایران در نمایشگاه جهانی ۲۰۲۵ اوزاکای ژاپن پل پویون اختصاصی خواهد داشت و در یک سال عمومی حضور پیدا خواهد کرد.

کشورهای مختلف جهان درحال رقابت برای ساخت پل پویون‌های چشمگیر در اکسپو ۲۰۲۵ اوزاکای ژاپن هستند تا جدیدترین پیشرفت‌ها و داشته‌های خود را در این نمایشگاه به‌نمایش بگذارند. این روزها طرح‌هایی دیدنی از طراحی پل پویون‌های کشورهای مختلف منتشر می‌شود و برخی از کشورها نیز فعالیت ساخت‌وساز خود را آغاز کرده‌اند.

چندماه پیش جلسات هماهنگی برای طراحی پل پویون اختصاصی ایران در اکسپو ۲۰۲۵ برگزار و حتی فراخوان‌هایی در این زمینه منتشر شد. پل پویون ایران در اکسپو دبی با وجود فضای اختصاصی، مورد انتقادات زیادی بود و درحالی‌که برخی کشورها ساخت پل پویون‌های خود را آغاز کردند، بسیار منتظر بودند تا نتیجه طراحی برای پل پویون ایران در اکسپو اوزاکا مشخص شود.

حالا پس از مدتها انتظار مشخص شده است که ایران قرار نیست در اکسپو اوزاکا ۲۰۲۵ ژاپن پل پویون اختصاصی داشته باشد. خبرگزاری برای ساخت پل پویون اختصاصی در اکسپو داده

بر اساس گزارش کیدو نیوز، منابع آگاه اعلام کردند که ایران و پاکستان از ساخت پل پویون اختصاصی در اکسپو اوزاکا منصرف شده‌اند و در غرقه‌های آماده‌شده توسط برگزارکننده رویداد حضور پیدا خواهند کرد.

طبق گزارش انجمن ژاپن برای نمایشگاه

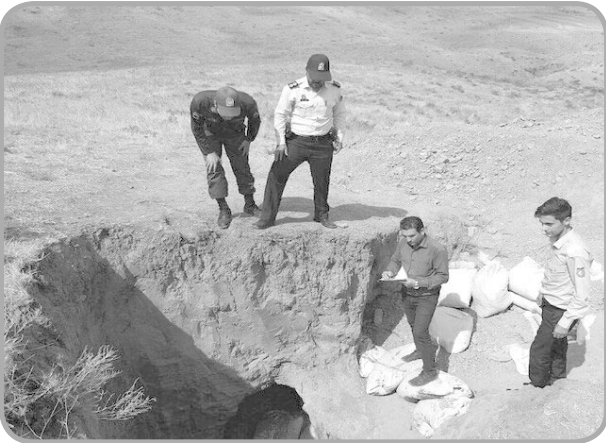
گنج‌یابان سخت مشغول کارند!

میراث

و آثار تاریخی قاجاق منتشر کرده است. هرچند برخی معتقدند که این گستردگی نشان از برخورد جدی با موضوع دارد؛ اما تجربه نشان می‌دهد که این حجم از برخورد تنها کسر کوچکی از وضعیت حفاری غیرمجاز در سراسر کشور است.

بلای که حفاران غیرمجاز بر سر میراث می‌آورند حفاری غیرمجاز آثار گسترده‌ای در کشور دارد. فشار از دامن‌زدن به بازار قاجاق آثار تاریخی، این اتفاق تله بزرگی برای کلاهبرداران است و بخش بزرگی از فعالیت‌های حفاری غیرمجاز براساس کلاهبرداری از افراد ساده‌لوح است.

با این وجود تشویق و ترغیب افراد به حفاری غیرمجاز در محوطه‌های تاریخی آثار سوء برای پژوهش‌های میراثی دارد و حفاران غیرمجاز تا آگاهانه بخشی از تاریخ این کشور را تخریب می‌کنند تا کیشبه با گنج‌های رویایی پولدار شوند، رویایی که فقط در شایعه‌ها و افسانه‌ها به واقعیت می‌پیوندد. سرنوشته بسیاری از حفاران غیرمجاز، با از دست‌دادن پولشان توسط کلاهبرداران است یا با داشتن به‌دلیل حفاری غیرمجاز. فرزندان خود، باستان‌شناس، پیش از این در باره اثرات حفاری‌های غیرمجاز به کجارجو گفته بود: «حفاری غیرمجاز در تهیه‌های تاریخی همواره وجود داشته است؛ ولی چندسال اخیر به‌ویژه به‌خاطر شرایط سخت اقتصادی، فزونی یافته است. گذشته از اینکه حفاری غیرمجاز طبق قانون، یک عمل مجرمانه است و جزا هم برای آن تعیین شده است، به روند پژوهش‌های باستان‌شناسی لطمه جبران‌ناپذیری می‌زند. حفاری غیرمجاز در مرحله نخست باعث تخریب محوطه می‌شود و ارزش پژوهش و کاروش علمی را پایین می‌آورد. دوم، باعث ازین رفتن لایه‌های تاریخی می‌شود و دیگر بازسازی روند زندگی گذشته امکان‌پذیر نمی‌شود. سوم، حفاری غیرمجاز در طی زمان باعث زیورود شدن لایه‌های تاریخی می‌شود و این موضوع هم نتایج کاروش را با مشکل مواجه می‌کند و هم باعث هدررفت منابع مالی می‌شود.»

به امید پولدارشدن راهی حفاری غیرمجاز کنند؛ اقدامی که به‌صورت گسترده در جریان است و به‌نظر می‌رسد که دستگاه اجرایی کشور نیازمند یک سازوکار جدی و جدید برای برخورد با این وضعیت است. برخی کارشناسان حوزه میراث‌فهرنگی معتقدند ادامه چنین روندی و بازار گسترده فعالان حفاری غیرمجاز، تجربه تلخ برخی از کشورهای همسایه در قاجاق آثارشان را در ایران هم تکرار خواهد کرد.

اوضاع وخیم شیوع کتب‌یابی در خردادماه تنها در دوهفته یابانی خردادماه و تا زمان تنظیم این گزارش، دستگاه اطلاع‌رسانی وزارت میراث‌فهرنگی بیش از ۲۰ خبر درباره برداشت افراد و کشف ادوات حفاری

دارند که دارای سقف است، عملیاتی که درحال حاضر انجام می‌شود، مرمت سقف رواق‌های پوشیده عرصه سی‌وسه پل است.

کسرآمده ادامه داد: این سقف‌ها مدتی پیش دچار نمرگرفتگی شده بود و پس از بررسی، کارشناسان متوجه شدند بخشی از بام‌پوش سقف این رواق‌ها دچار آسیب شده است.

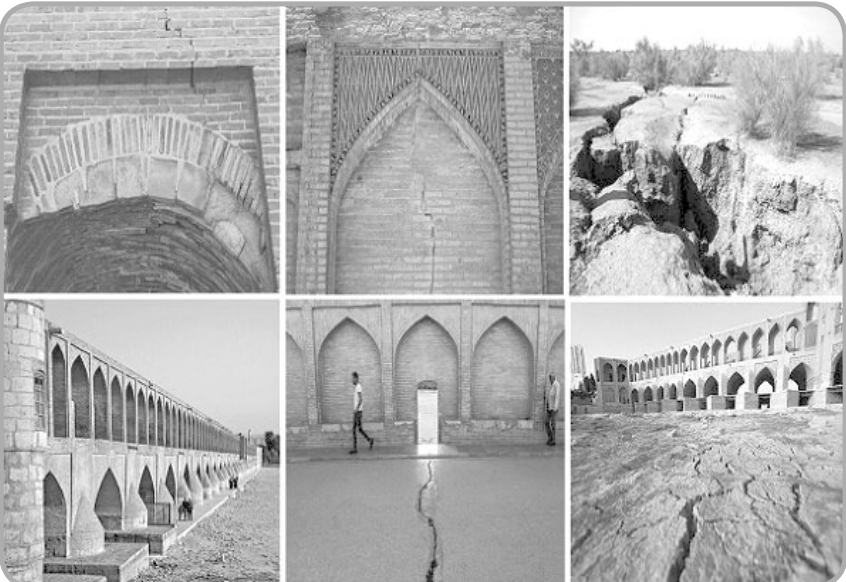
مدیرکل میراث‌فهرنگی اصفهان افزود: عملیاتی که درحال حاضر انجام می‌شود حدود ۶ ماه به‌طول می‌انجامد و سقف رواق‌های دو طرف پل به‌طور کامل مرمت می‌شود.

همچنین شهرام امیری، سخنگوی میراث‌فهرنگی استان اصفهان اظهار داشت: این پل در دوران ششاه عباس اول صفوی توسط سردار گرجی، او یعنی الله‌وردی‌خان بنا شده و به همین نام نیز خوانده می‌شده است.

وی خاطر نشان کرد: تمامی انبیه تاریخی در خطر فرونشست هستند و نمی‌توان گفت کدام یک بیشتر در خطر است؛ از نگرانی‌های ما پیشروی تدریجی فرونشست است که به‌سمت مرکز اصفهان حرکت می‌کند.

امیری افزود: مدیرکل میراث‌فهرنگی فعلی نامه‌ای به وزارت نیرو که وظیفه پایش این بخش را داشته است نوشته و درخواست کرده پاسخگو باشد؛ در صورت پاسخ‌گونی این وزارتخانه قصد شکایت از وزارت نیرو به مراجع قضایی را دارد تا خسارات وارده به بناهای فرهنگی جبران شود. انبیه تاریخی و میراث‌فهرنگی، پیشینه تمدنی و فرهنگی کشور هستند که حفاظت از آن‌ها وظیفه همه ما است؛ درصورت آسیب به هر یک از این بناها نهنتها تمدن کنه ما زیر سؤال می‌رود بلکه از جنبه گردشگری هم پیامدهای منفی به همراه دارد.

آسیب شده است. طی این سال‌ها کوچک‌ترین آسیب به سی‌وسه پل و دیگر آثار تاریخی توسط اداره میراث‌فهرنگی اصفهان مورد

بررسی و مرمت قرار گرفته است؛ این‌بار اما سقف این پل تاریخی نیاز به مرمت پیدا کرده است. پیرامون همین موضوع امیر کرم‌زاده مدیرکل میراث‌فهرنگی اصفهان در گفت‌وگو

هرچند به‌دلیل انتقادات از طراحی پل پویون ایران در اکسپو دبی بسیاری منتظر طراحی اکسپو اوزاکا بودند، حالا به‌نظر می‌رسد خبری از پل پویون نیست و ایران بدون فضای اختصاصی سرآمد در این نمایشگاه جهانی شرکت خواهد کرد؛ اقدامی که البته پیش از برگزاری راه را بر انتقادات احتمالی به طراحی پل پویون هم می‌بندد و حواشی کمتری برای مدیران دولتی دارد.

پای تحریم در میان است؟ نمایشگاه اکسپو هر پنج‌سال به میزبانی یک شهر در جهان برگزار می‌شود و یکی از فرصت‌های مناسب برای نمایش توانمندی‌ها، دستاوردها و پیشرفت‌های کشورهای مختلف است. این نمایشگاه به‌دلیل حجم بالای توجه‌های جهانی همواره تاثیرگذاری‌های خاص خود را داشته است و به‌دلیل بازدیدکنندگان گسترده‌ای که دارد، فرصت‌های مناسبی برای کشورهای مختلف است. پیش از این جلساتی برای برگزاری مسابقه طراحی پل پویون ایران در اکسپو ۲۰۲۵ برگزار و حتی مثنوی هفت‌پیکر به‌عنوان کانسبت مفهومی انتخاب شده بود. با این وجود برخی از آگاهان از روند این رویداد گفته‌اند که تحریم‌های جهانی یکی از عوامل موثر در این اتفاق بوده است و درحالی‌که بسیاری منتظر طرح پل پویون ایران بودند، به‌نظر می‌رسد که تحریم‌ها مانع اختصاص زمین به ایران شده است و خبری از پل پویون اختصاصی نخواهد بود. با این وجود مقامات ایرانی هنوز هیچ اظهارنظری درباره وضعیت ایران در اکسپو ۲۰۲۵ نکرده‌اند و به‌نظر می‌رسد که برنامه مشخصی برای حضور ایران در این نمایشگاه مهم جهانی وجود ندارد.

چرتکه

عوامل موثر بر رفتار

خرید زنان در مناطق گردشگری

پژوهشگران کشور در یک مطالعه جالب، به بررسی عمیق رفتار خرید زنان در فروشگاه‌های بزرگ مناطق ساحلی مازندران پرداخته‌اند و نتایج ارزشمندی را درباره تأثیر عوامل اجتماعی و فرهنگی بر این رفتار به‌دست آورده‌اند.

به گزارش ایسنا، یکی از موضوعات مهم در حوزه جامعه‌شناسی، بررسی رفتارهای مصرفی و خرید افراد است. در سال‌های اخیر، تعداد زیادی از فروشگاه‌ها و مراکز خرید بزرگ در مناطق ساحلی و گردشگری شمال ایران، به‌ویژه مازندران، شکل گرفته‌اند. بسیاری از این فروشگاه‌ها به فروش پوشاک اختصاص دارند و به‌دلیل جذابیت‌های گردشگری این مناطق، توانسته‌اند توجه زیادی از گردشگران، به‌ویژه زنان را به خود جلب کنند. گردشگری خرید و خرید گردشگری دو مفهوم مرتبط با این موضوع هستند که به ترتیب به معنای هدف اصلی گردشگر برای خرید یا انجام خرید به‌عنوان یکی از فعالیت‌های گردشگری تعریف می‌شوند.

در جامعه امروزی، رفتار خرید و الگوی مصرف، بخشی از سبک زندگی افراد را تشکیل می‌دهند. این الگوها نه‌تنها نشانه‌های اجتماعی هستند، بلکه به معنای کسب هویت و جایگاه اجتماعی نیز محسوب می‌شوند. سلیقه، آداب معاشرت و مد به منزله داشتن جایگاه در تریبان اجتماعی تلقی می‌شوند و می‌توانند به تمایز افراد از یکدیگر کمک کنند. به پژوهشی که توسط علی رحمانی فیروزجا، دانشیار گروه علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل و دو همکارش انجام شده است، رفتار خرید زنان در فروشگاه‌های بزرگ مناطق ساحلی مازندران مورد بررسی قرار گرفته است. موضوع اصلی این پژوهش، بررسی رفتار خرید کالاها، به‌ویژه پوشاک، در میان زنان در مناطق گردشگری استان مازندران بوده است. در تحقیق مورد اشاره، ۳۸۴ نفر از زنان بالای ۱۵سال در مناطق ساحلی مازندران مشارکت داشته‌اند و داده‌های

موردنیاز با استفاده از پرسشنامه از آن‌ها جمع‌آوری شده است. یافته‌های این پژوهش، نشان می‌دهد که بین میزان استفاده از وسایل ارتباط جمعی، جهانی‌شدن، دینداری، ارزش‌های مصرف، سن و میزان احساس محرومیت نسبی با رفتار خرید زنان رابطه مثبت و مستقیم وجود دارد. همچنین بین تحصیلات و طبقه اجتماعی با رفتار خرید رابطه منفی و معکوس وجود دارد. این بدان معنی است که هرچقدر دو شاخص فوق در زنان قوی‌تر باشد، خرید کمتری توسط آن‌ها انجام می‌شود. یافته‌ها همچنین حاکی از آن هستند که بین میزان رفتار خرید زنان برحسب وضعیت تأهل تفاوت معناداری وجود دارد و زنان متأهل جوان بیشترین میزان خرید را دارند. طبق نتایج فوق، بیشترین تأثیر را در رفتار خرید، متغیرهای ارزش‌های مصرف و هویت اجتماعی دارند. این نتایج نشان می‌دهد که زنان برای به‌دست آوردن هویت شخصی و اجتماعی خودشان احساس نیاز بیشتری به خرید می‌کنند.

بر اساس این یافته‌ها، برای افزایش یا کاهش میزان خرید و تمایل زنان به خرید لباس و پوشاک، باید به هویت اجتماعی و ابعاد مورد مطالعه آن توجه کرد. کاهش محرومیت نسبی در ابعاد اقتصادی، اجتماعی فرهنگی می‌تواند بر نگرش زنان نسبت به خرید لباس اثرگذار باشد. به‌علاوه، نقش رسانه و تبلیغات در افزایش میزان خرید و تمایل زنان به خرید لباس و پوشاک بسیار مهم است و مسئولین باید از این ابزارها بهره بیشتری ببرند. محققان بر اساس این یافته‌ها که در فصلنامه «برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری» وابسته به دانشگاه مازندران منتشر شده است، این‌گونه نتیجه‌گیری می‌کنند که برای کاهش در میزان خرید لباس در بین زنان، بایستی بر ارزش‌های مصرفی و نوع نگاهشان نسبت به خرید تأکید داشت، چراکه تغییر در نوع ارزش‌های زنان، زمینه تغییر را در رفتار خرید آن‌ها فراهم می‌کند.